

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 6Ps/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820203418
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Kohútová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2022:3820203418.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Miriam Kohútovou PhD. v právnej veci nesvojprávneho H. H., nar. XX.X.XXXX, t.č. umiestnený v Centre sociálnych služieb - SLOVEN, Slávnica 68, zastúpeného Y. H., nar. XX.X.XXXX, bytom L., E. námestie XXXX/XX, pre účely súdneho konania zastúpený opatrovníčkou Mgr. C. K., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Partizánske, na zmenu opatrovníka a zrušenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ, pozbavený v spôsobilosti na právne úkony H. H. sa podaným návrhom domáhal o zmenu pôvodne ustanoveného opatrovníka Y. H.. Žiadal, aby mu súd ustanovil nového opatrovníka v osobe Ing. H. R., ktorý je nestranný, spoľahlivý a je mu veľmi nápomocný. S Ing. H. R. sa pozná od detstva, pomáhal pri jeho výchove. V súčasnosti ustanovený opatrovník Y. H. ho šikanuje, bije ho päšťami po hlave, pije veľa alkoholu a využíva ho na ťažké práce. Súčasne žiadal o ukončenie sociálnej starostlivosti a o ukončenie pobytu v sociálnom zariadení v Centre sociálnych služieb v Bôriku v Nitrianskom Pravne z dôvodu, že sa mu zlepšil zdravotný stav. Pracovné návyky si zachoval a bývanie má zabezpečené v rodinnom dome v Bánovciach nad Bebravou. Má sľúbené tri zamestnania, keby bol prepustený zo zariadenia, konkrétne prácu v mäsokombináte, roznášku novín Pardón a prácu na pošte. Keď bude bývať v rodinnom dome, tak si zaplatí za vodu, plyn, elektrinu, odvoz smetí a domovú daň.

2. Uznesením Okresného súdu Prievidza č.k. 6Ps/5/2020-23 zo dňa 30.12.2020, súd začal konanie o zmenu opatrovníka nesvojprávneho a o ukončenie pobytu v zariadení bez návrhu.

3. Podaním zo dňa 31.8.2021 sa k návrhu vyjadril navrhovaný opatrovník Ing. H. R.. Uviedol, že je v jeho možnostiach si vziať H. H. pár krát do roka na dovolenku. Poukázal na to, že sa stará o chorú mamu. Funkciu opatrovníka by prevzal, ak by ustanovený opatrovník Y. H. túto funkciu nechcel resp. nemohol zastávať. Prípadne ak by sa preukázalo, že s finančnými prostriedkami H. H. nakladá nehospodárne.

4. Na pojednávaní hmotnoprávny opatrovník Y. H. uviedol, že vzhľadom k ochoreniu pozbaveného v spôsobilosti na právne úkony H. H., je jeho celodenná starostlivosť v zariadení nevyhnutná. Je to konštatované v správach posudkových lekárov psychiatrov v rôznych zariadeniach, ktoré navštevoval momentálne je v zdravotnej starostlivosti u MUDr. F., ktorý je zmluvný lekár pre zariadenie, v ktorom je momentálne umiestnený. Z uvedeným lekárom konzultuje jeho zdravotný stav každý štvrtý rok. Po predaji rodičovského domu došlo k rozdeleniu majetku podľa podielov. Založil do spisu jeho hospodárenie za obdobie od 1.1.2022 do 13.4.2022 v zariadení, v ktorom sa nachádza. Z uvedeného vyplýva, že dôchodok nepostačuje za platby zariadenia a z toho jeho bežného účtu, kde má financie z dedičstva

sa mu dopláca za služby. Financie využíva na to, aby mal zabezpečenú kvalitu života na dostatočnej úrovni. Poukázal na to, že funkciu opatrovníka vykonáva zodpovedne, o čom svedčí aj vyjadrenie ľudí v zariadení, v ktorých bol umiestnený a ktorí s jeho výkonom opatrovníctva nemali žiaden problém. Uviedol, že fyzické násilie na ňom nevykonáva. Keby ho nemal rád, tak by ho nebral na dovolenky. Najlepšie pozná potreby svojho brata H. H., tak je toho názoru, že túto funkciu bude vykonávať najlepšie.

5. Na pojednávaní pozbavený v spôsobilosti na právny úkony H. H. uviedol, že zmeniť opatrovníka chce preto, lebo súdom ustanovený opatrovník v mnohých oblastiach zlyhal. Za prvé zlyhanie označil, že mu nenechal dom, aby mohol normálne žiť, fungovať, mať ženu a deti. Pri každej novej príležitosti ho bije po hlave a po krku a po chrbte. Stretávajú sa dva-tri krát do roka. Naposledy to bolo v októbri minulého roku. Bol v jeho aute, keď ho zbil. Nenahlásil to zariadeniu, pretože tam sa ľudia nevypočúvajú. V roku 2019 v dome po rodičoch mal osobné veci, vrátane nábytku, opatrovník mu to zobral, aj jeho modrú vojenskú knižku, aj medaile, ktoré získal zo súťaží. V zariadení nechce byť preto, lebo ho tam šikanujú niektorí obyvatelia a aj sestričky. Konkrétne J. D. ho šikanuje tým, že si pýta od neho cigarety v hodnote 80 eur. C. G., ten odo neho pýtal 60 cigariet, nevrátil mu ich. E. B., ten mal 30 cigariet požičaných. Aj sestrička U. E. ho šikanuje a to tak, že keď som sestričkám pomáhal s jedlom, tak mu povedala, že sa na vedľajšom oddelení nakazil. Ale výsledky boli negatívne. Až keď celé oddelenie bolo pozitívne, následne bol aj on. Navrhuje ako opatrovníka H. R., pretože je vzdelaný, charakterný, milý a zastupuje jeho záujmy.

6. Navrhovaný opatrovník na pojednávaní potvrdil, že umiestnenie H. H. v zariadení je pre neho nevyhnutné, pretože má zdravotné problémy. Uviedol, že v prípade keby aj bol ustanovený za opatrovníka, tak by si H. H. nevzal zo zariadenia. Zdôraznil, že nie je v jeho osobných, priestorových ani finančných možnostiach, aby sa o nesvojprávneho postaral mimo zariadenia.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením so spismi Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11Ps/5/2017, rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 4NcP/123/2002, písomnými vyjadreniami účastníkov, vyjadreniami účastníkov na pojednávaní, oboznámením s obsahom predložených listinných dôkazov a zistil nasledovný skutkový a právny stav.

8. Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 4NcP/123/2002-26 zo dňa 12.2.2003, právoplatným dňa 12.3.2003 bol H. H. pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu z dôvodu duševnej choroby - schizofrénie. Za opatrovníčka mu bola ustanovená uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 32Ps/20/2010-71 zo dňa 31.8.2010 jeho matka S. H..

9. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 11Ps/5/2017-49 zo dňa 28.11.2017 bol za opatrovníka nesvojprávne ustanovený Y. H., nar. XX.X.XXXX, bytom L., E. námestie č. XXXX/XX.

10. Zo správy Centra sociálnych služieb - Bôrik zo dňa 15.11.2017, založenej v spise 11Ps/5/2017 vyplýva, že H. H. je umiestnený v zariadení, kde sa mu poskytuje sociálna služba od 1.9.2011 na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby 2011/1258 celoročnou pobytovou formou.

11. Zo správy Centra sociálnych služieb - Bôrik zo dňa 7.2.2014, založenej v spise 10Ps/7/2013 vyplýva, že nesvojprávny bol od 13.1.2014 na liečenie v Psychiatrickej liečebni v Sučanoch z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu a na neustálych konfliktov so zamestnancami a klientami zariadenia.

12. Podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

13. Podľa § 274 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

14. Podľa § 275 Civilného mimosporového poriadku súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

15. Podľa § 277 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

16. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilí na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

17. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

18. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

19. Zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, je súdom ustanovený opatrovník. Občiansky zákonník ustanovuje, ktoré osoby môžu byť súdom ustanovené ako opatrovníci uvedených osôb; v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa uprednostňuje príbuzný fyzickej osoby a ak takej osoby niet, tak inej vhodnej osoby. Práva a povinnosti opatrovníka zahŕňajú zabezpečenie starostlivosti o osobu opatrovanca, starostlivosť o jeho majetok a v neposlednom rade zastupovanie opatrovanca, všetko v rozsahu, v akom je opatrovanec na relevantné úkony nespôsobilý. Jedným zo spôsobov zániku výkonu funkcie opatrovníctva je jeho odvolanie na základe rozhodnutia súdu, pretože je tu niektorý zo zákonných dôvodov pre takýto postup. Jedným z týchto dôvodov je aj porušovanie povinností.

20. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Ustanovený opatrovník sa síce o opatrovanca osobne nestará, avšak zabezpečil mu celoročnú pobytovú formu sociálnej služby v Centre sociálnych služieb Sloven, za poskytovanie ktorej pravidelne uhrádza poplatok ako aj vreckové opatrovancovi z dôchodku opatrovanca, s ktorým hospodári. Dôchodok opatrovanca je v sume 318 eur a opatrovník mu dopláca sumu 100 eur mesačne z úspor opatrovanca z predaja rodinného domu, ktorého bol podielovým spoluvlastníkom nesvojprávny. Opatrovník si ho bráva niekoľkokrát do roka aj na dovolenku. Je preukázané, že v súčasnosti nedokáže zabezpečiť osobnú starostlivosť nesvojprávne ani ustanovený opatrovník ani navrhnutý opatrovník. Opatrovník, ktorého navrhovateľ nesvojprávny navrhol nemá priestor, aby poskytoval starostlivosť nesvojprávne. Stará sa o chorú mamu a teda navrhol súdu, aby ho ustanovil do funkcie iba v prípade, ak ustanovený opatrovník Y. H. nebude chcieť resp. môcť vykonávať funkciu opatrovníka. Ustanovený opatrovník Y. H. má záujem vykonávať funkciu opatrovníka pre nesvojprávneho. V konaní nebolo preukázané, že by porušoval svoje povinnosti, stratil spôsobilosť na výkon funkcie opatrovníka, zneužíval svoje práva alebo iné vážne dôvody. Nebolo preukázané ani fyzické násilie, na ktoré poukazoval nesvojprávny. Navrhovateľ svoje tvrdenia žiadnym dôkazom nepreukázal. Funkciu opatrovníka vykonáva od roku 2017, teda 5 rokov, súd je toho názoru, že je schopný vykonávať túto funkciu aj naďalej.

21. Vzhľadom na to, že nesvojprávny nepreukázal, že opatrovník porušuje svoje povinnosti súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Súd poznamenáva, že opatrovník je bratom opatrovanca, spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, pričom v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa uprednostňuje príbuzný fyzickej osoby a až keď takej osoby niet, prichádza do úvahy iná vhodná osoba.

22. Nesvojprávny žiadal, aby súd zrušil je ústavnú starostlivosť v zariadení. V súčasnosti nesvojprávny nemá vytvorené podmienky na bývanie ani u ustanoveného opatrovníka ani u navrhnutého opatrovníka. Aj ustanovený opatrovník Y. H. aj navrhovaný opatrovník H. R. uviedli, že umiestnenie nesvojprávneho v zariadení, je nevyhnutné. Nie je v ich priestorových, osobných ani finančných možnostiach, aby sa o nesvojprávneho osobne starali. Je nesporné, že zdravotný stav nesvojprávneho H. H. (ochorenie schizofrénia a trvalé užívanie liekov) si vyžaduje sociálne služby v zariadení na poskytovanie takejto služby určenom. Nesvojprávny je v zdravotnej starostlivosti u MUDr. F.. Pobyt nesvojprávneho v domácom prostredí opatrovník ani navrhovaný opatrovník nevedia zabezpečiť, lebo nesvojprávny si vyžaduje celodennú starostlivosť. Ustanovený opatrovník zabezpečil, aby nesvojprávny mohol žiť v podmienkach celodennej odbornej starostlivosti.

23. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd potom podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových

konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis) označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 CSP.